

Γνωρίζω, ανακαλύπτω και προστατεύω το δασικό οικοσύστημα

Ζωή Ι. Φτίκα

MSc Δασολόγος-
Περιβαλλοντολόγος

Τι είναι δάσος;

- Δάσος είναι μια περιοχή στην οποία κυριαρχούν τα δέντρα, οι θάμνοι και μικρότερα φυτά αλλά και τα ζώα που ζουν σ-αυτό. Μαζί με το έδαφος και το κλίμα αποτελούν ένα πολύπλοκο οικοσύστημα.
- Τα δάση καλύπτουν το 9,4% της επιφάνειας της Γη (το 30% της ξηράς), αν και παλαιότερα κάλυπταν μεγαλύτερη έκταση. Πέρα από τα φυτά και τα ζώα, στο δάσος υπάρχουν επίσης μύκητες και βακτήρια

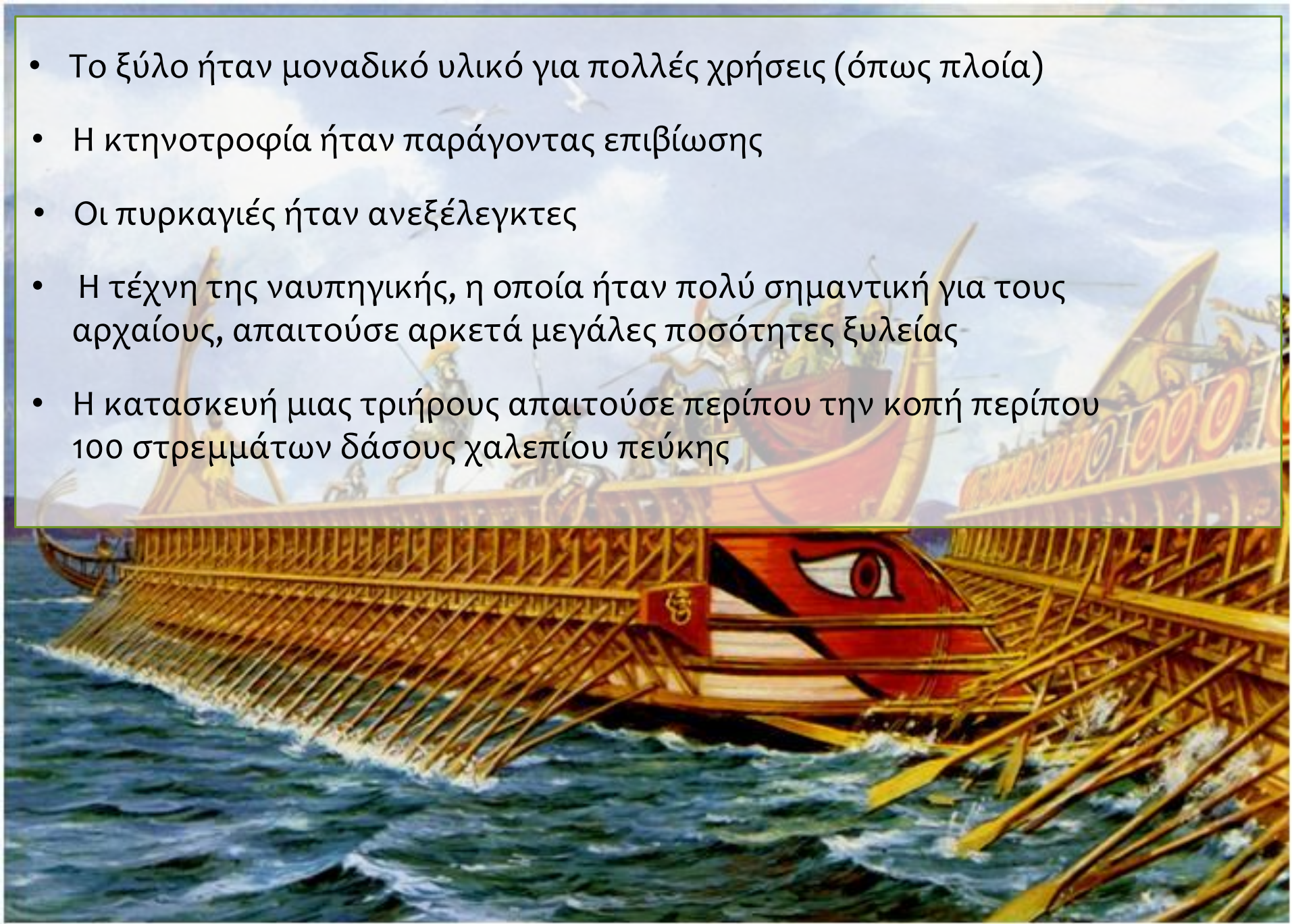

Το δάσος είναι ένα **βιολογικό εργοστάσιο** που παράγει αφενός προϊόντα και αφετέρου υπηρεσίες που προορίζονται για την κατανάλωση και την οικονομική ανάπτυξη του κοινωνικού συνόλου αλλά και για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής

ΤΑ ΔΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

- ❑ Στην αρχαιότητα η Ελλάδα διατηρούσε πυκνά και μεγάλα δάση με δέντρα ύψους 120 μέτρων και μεγάλα ζώα, όπως ελέφαντες και ιπποπόταμους
- ❑ Η θρησκευτική διάσταση τους δάσους κατά την αρχαιότητα, βεβαίως δημιούργησε και την ανάγκη οι τόποι αυτοί να προστατευθούν
- ❑ Έτσι θεσπίστηκαν ιεροί νόμοι οι οποίοι θεσμοθετούσαν την ιερότητα του δάσους, διαφυλάσσοντάς το από την υλοτομία και την λεηλασία
- ❑ Η βοσκή ζώων, η κοπή δέντρων, η πυρπόληση δέντρων, δεν ήταν πράξεις επιτρεπτές για τα δάση εκείνα που είχαν χαρακτηριστεί ιερά

- Το ξύλο ήταν μοναδικό υλικό για πολλές χρήσεις (όπως πλοία)
- Η κτηνοτροφία ήταν παράγοντας επιβίωσης
- Οι πυρκαγιές ήταν ανεξέλεγκτες
- Η τέχνη της ναυπηγικής, η οποία ήταν πολύ σημαντική για τους αρχαίους, απαιτούσε αρκετά μεγάλες ποσότητες ξυλείας
- Η κατασκευή μιας τριήρους απαιτούσε περίπου την κοπή περίπου 100 στρεμμάτων δάσους χαλεπίου πεύκης

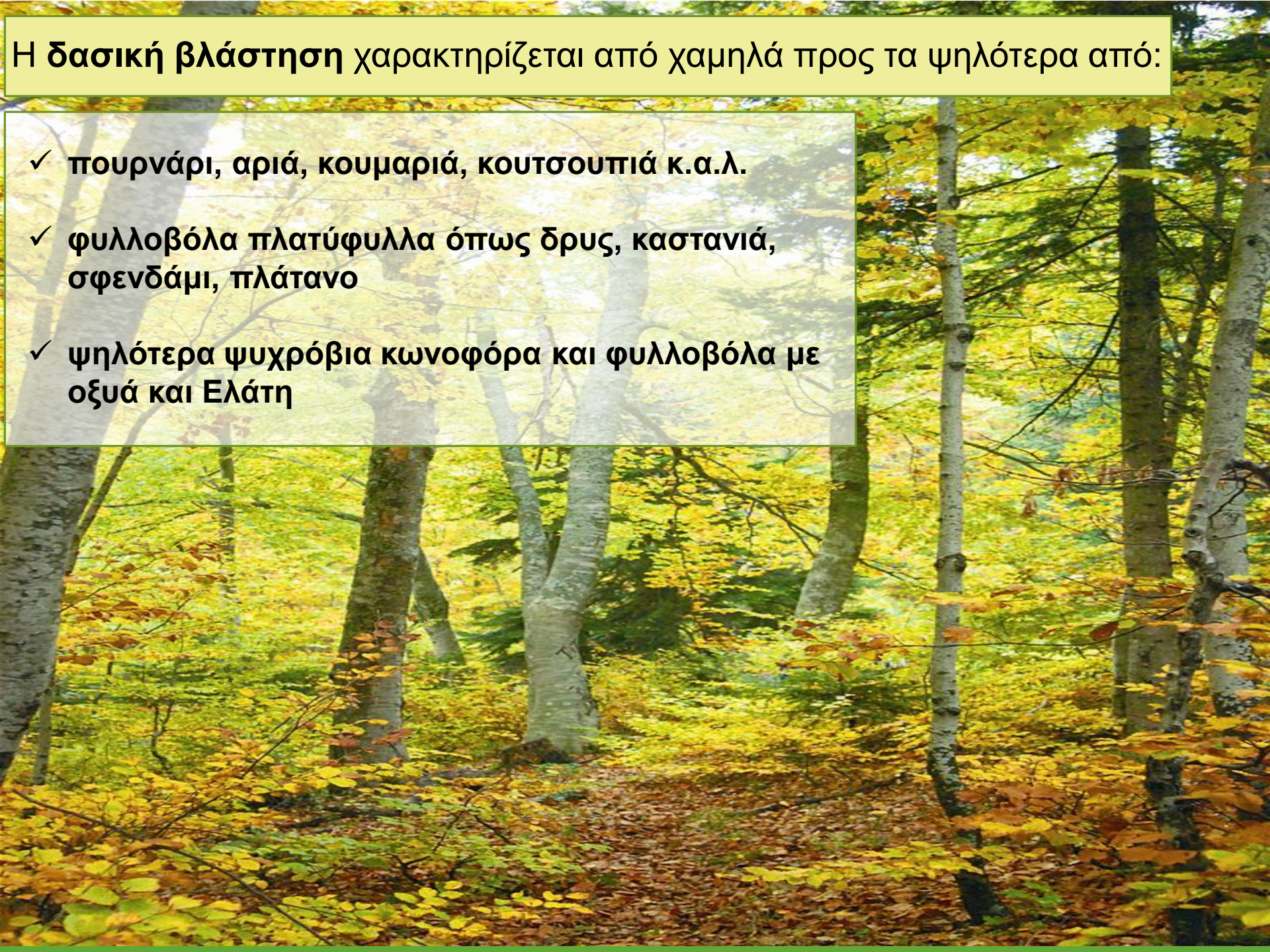

- Ανατρέχοντας στο δασικό παρελθόν στην Ελληνική Αρχαιότητα βρίσκουμε πολλές και πολύτιμες Δασολογικές παρατηρήσεις
- Από τη Μινωική εποχή πριν 3.000 έτη εμφανίζεται η συστηματοποίηση της διαχείρισης των δασών και η οργάνωση της παραγωγής των δασικών προϊόντων, μινωικοί κίονες από κυπαρίσσια, ναυπηγήσιμη ξυλεία κ.α.
- Χαρακτηριστικά δασικά εργαλεία είναι οι «κόφτρες» που χειρίζονταν από δυο άτομα
- Στον Όμηρο δε ο δρυτόμος (υλοτόμος) έχαιρε ιδιαίτερης εκτίμησης

Η δασική βλάστηση χαρακτηρίζεται από χαμηλά προς τα ψηλότερα από:

- ✓ πουρνάρι, αριά, κουμαριά, κουτσουπιά κ.α.λ.
- ✓ φυλλοβόλα πλατύφυλλα όπως δρυς, καστανιά, σφενδάμι, πλάτανο
- ✓ ψηλότερα ψυχρόβια κωνοφόρα και φυλλοβόλα με οξυά και Ελάτη

Χλωρίδα

Στα δάση θα συναντήσουμε φρύγανα, θάμνους και δέντρα

- Στα φρύγανα συγκαταλέγονται: θυμάρι, θρούμπα, ασφάκα, λαδανιά, λεβάντα, ρίγανη, αμάραντο κ.α.
- Στους θάμνους ανήκουν: πουρνάρι, κουμοριά, σχίνος, χαρουπιιά, μυρτιά, όπως και αείφυλλα ή φυλλοβόλα είδη όπως δάφνη, ασπαθιά, σπαράγγι κ.α.
- Στα χαμηλότερα υψόμετρα συναντάμε: διάφορα είδη πεύκου όπως χαλέπιο πεύκη, τραχεία πεύκη αλλά και κουκουναριά, κυπαρίσσι, κέδρο ενώ από φυλλοβόλα βελανιδιά, φλαμουριά, οξιά.
- Στα ψηλότερα μέρη συναντάμε: μαύρη πεύκη, δασική πεύκη, ρόμπολο υβριδογενή ελάτη.

Πανίδα

Θηλαστικά: Λύκος (*Canis lupus*), Τσακάλι (*Canis aureus*), Αλεπού (*Vulpes vulpes*), Αγριόγατος (*Felis sylvestris*), Ζαρκάδι (*Capreolus capreolus*), Αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra*), Αγριόχοιρος (*Sus scrofa*), Κουνάβι (*Martes foina*), Λαγός (*Lepus europeus*), Σκίουρος (*Sciurus vulgaris*), Αρκούδα (*Ursus arctos*)

Ερπετά: φίδια, χελώνες, σαύρες, αρκετά είδη αμφιβίων και μια μεγάλη ποικιλία εντόμων

Τα δάση στην Ελλάδα σήμερα είναι χαμηλής παραγωγικότητας και καλύπτουν το 25% της συνολικής μας έκτασης. Έχουν στο σύνολό τους προστατευτικό χαρακτήρα σε αντίθεση με τα δάση των ΗΠΑ, Καναδά, Γερμανίας, Γαλλίας που έχουν τεράστιες εκτάσεις επίπεδες χωρίς την πίεση των οικισμών.

Τα δάση συμβάλλουν κυρίως :

- ❖ Στο κλίμα μιας περιοχής
- ❖ Στο υδατικό ισοζύγιο μιας χώρας ή περιοχής
- ❖ Στην καταπολέμηση της μόλυνσης της ατμόσφαιρας και γενικότερα του περιβάλλοντος
- ❖ Στην προστασία έναντι της ακτινοβολίας και του θορύβου
- ❖ Στην προστασία του εδάφους και στη μείωση και αποτροπή των διαβρώσεων
- ❖ Στην παραγωγή πολύτιμων προϊόντων με σημαντικότερα από αυτά το ξύλο
- ❖ Στη διαμόρφωση κατάλληλων χώρων αναψυχής
- ❖ Στη βιοποικιλότητα εξασφαλίζοντας κατάλληλες συνθήκες για την προστασία, διατροφή και διατήρηση πολλών ζωικών οργανισμών καθώς και τη διατήρηση διαφόρων φυτικών ειδών

Δευτερεύουσες καρπώσεις

1. Εδώδιμα μανιτάρια και τρούφες,
2. Φρούτα του δάσους, όπως τα κούμαρα, οι αγριοφράουλες, τα μύρτιλα, τα βατόμουρα και τα κράνα
3. Οι καρποί και σπόροι του δάσους, όπως το κουκουνάρι, τα κάστανα και τα φουντούκια
4. Ρίζες ερείκης, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την κατασκευή πίπας καπνίσματος καλής ποιότητας.
5. Βοσκήσιμη ύλη, (ΠΔΣ για τα σχέδια βόσκησης)
6. Φυτόχωμα και καστανόχωμα, ο χούμος δηλαδή του δασικού εδάφους ο οποίος χρησιμοποιείται ως εδαφοβελτιωτικό.
8. Ξύλο από τη Λευκόδερμο πεύκη (ρόμπολο) για τη βαρελοποιία

Το κυνήγι επίσης, αν και δεν συμπεριλαμβάνεται στον πίνακα διατίμησης, θεωρείται δευτερεύουσα κάρπωση.

Από τι κινδυνεύουν τα δάση μας;

Μεγαλύτερος κίνδυνος καταστροφής των δασών είναι η **πυρκαγιά**

Άλλοι κίνδυνοι που απειλούν τα δάση είναι:

- Η επέκταση της ανθρώπινης δραστηριότητας για οικιστικούς λόγους ή για τη στήριξη της κτηνοτροφίας ή και της γεωργίας
- Οι κακές κατασκευές έργων (πχ δρόμων) που βοηθούν τη διάβρωση του εδάφους
- Οι ρίψεις σκουπιδιών
- Η παράνομη υλοτομία
- Η ασθένειες των δασικών ειδών
- Καταστροφή χωρίς έλεγχο της χλωρίδας και της πανίδας
- Υπερβόσκηση και παράνομη βοσκή

«Δεν γνωρίζει σύνορα η φύση» (Λαϊκή ρήση)

Όσο εμείς άναρχα κυριεύουμε τη φύση τόσο αυτή βάναισα θα μας εκδικείται. Ίσως όχι άμεσα για να το καταλάβουμε. Σίγουρα όμως σύντομα

Το περιβάλλον αποτελεί πηγή ζωής αλλά και είναι
ο αποδέκτης των εκδηλώσεων της ζωής

Όταν δεν μπορούμε να κατανοήσουμε τις λειτουργίες της
φύσης ,τις αλληλεξαρτήσεις των συστατικών της ,τις
ευαίσθητες ισορροπίες της, αυτές μπορεί να **καταρρέουν**
με κάθε αλόγιστη δραστηριότητά μας

Η έγκυρη περιβαλλοντική ενημέρωση, η ευαισθητοποίηση, η κινητοποίηση και η συμμετοχικότητα σε δραστηριότητες της ποιότητας ζωής, είναι αναπόσπαστα στοιχεία της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που όλοι εμείς καλούμαστε να συμμετάσχουμε.

Εκπαιδευόμαστε οι ίδιοι και με
τις πράξεις μας εκπαιδύουμε και
τα παιδιά

Προστατεύουμε το δάσος για να το έχουμε

Γιατί το δάσος χωρίς τον άνθρωπο μπορεί να υπάρχει, ο άνθρωπος όμως χωρίς το δάσος δεν μπορεί να ζήσει.....

Ο εθελοντισμός βέβαια και πάνω από όλα η περιβαλλοντική συνείδηση ειδικά των παιδιών μας αποδεικνύεται πολύ σημαντική για Την Προστασία του Δάσους που είναι το σπίτι όλων μας

Αρκεί να δώσουμε στα παιδιά μας τη δυνατότητα να ζήσουν όμορφα αγαπώντας και φροντίζοντας το περιβάλλον

Η Δασοποίηση

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

